

ماهنامه دریانوردی زندگی در بنادر ایران

بنادر

سال ۳۵ | دوره جدید، شماره ۳۶-۳۷، پیاپی ۲۸۴-۲۸۳ | آبان و آذر ۱۳۹۹ | ۱۲۸ صفحه | ۵۰ هزار تومان

ناآرامی‌های قریب‌باغ چه اثری بر گردوره‌های منطقه
در شمال غرب خزر خواهد داشت؟

راه ابریشم بدون ایران؟!

تغییر چهره دوبی در یک بازه زمانی کم‌تر از ۲۰ سال

نمای آسمان خراش‌های دوبی بر فراز ابرها، شهرت جهانی دارد

استخراج مروارید و کشاورزی - در مقیاسی کوچک - امرار معاش می‌کردند. دوبی دارای سازه‌های مهندسی بزرگ و متعددی است که امروزه به‌عنوان نمادهای شهری و جاذبه‌های گردشگری شناخته می‌شوند. در این‌جا به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود.

برج «خلیفه»؛ بلندترین سازه ساخت بشر بر روی زمین
این برج با ۱۶۰ طبقه و ارتفاع ۸۲۸ متر، در حال حاضر، عنوان بلندترین سازه‌ی ساخته‌شده به دست بشر بر روی زمین را به خود اختصاص داده است. برج «خلیفه» در روز چهارم ژانویه ۲۰۱۰ گشایش یافت. این برج دارای بخش‌هایی با کاربردهای تفریحی، مسکونی، تجاری و اداری است و بخشی از آن نیز به‌عنوان هتل در نظر گرفته شده است. استفاده از نماد «گل صحرایی»، اصلی‌ترین ایده‌ی طراحی برج «خلیفه» را در اختیار

امارات را می‌توان در یک عبارت به‌صورت «بهشت طراحان معماری دنیا» توصیف کرد. این کشور به محلی برای اجراکردن غیرقابل باورترین ایده‌های طراحی مهندسی تبدیل شده است. محیرالعقول‌ترین ساختمان‌ها و پروژه‌های مهندسی در این سرزمین به وجود آمده و امارت دوبی را از یک شهر بیابانی و غیرقابل تحمل به مرکز گردشگری دنیا تبدیل کرده است. تحولات بزرگ از زمانی آغاز شد که حاکم دوبی تصمیم گرفت، پول نفت را به جای صرف در امور روزمره و جاری کشور یا ذخیره در بانک‌های سوئیس، در امور زیربنایی و ساخت سازه‌های عجیب و منحصربه‌فرد مهندسی، با هدف جذب گردشگر خارجی تبدیل کند. اگر بخواهیم کل سازه‌های مهندسی معروف، خارق‌العاده و زیبای دوبی را معرفی و تشریح کنیم، شاید نیاز به یک گزارش هزار صفحه‌ای باشد، ولی در این‌جا به برخی از مهم‌ترین‌ها اشاره می‌شود.

امارات متحده‌ی عربی، از هفت شیخ‌نشین کوچک به نام‌های «ابوظبی»، «دوبی»، «شارجه»، «عجمان»، «فجیره»، «راس‌الخیمه» و «ام‌القوین» تشکیل شده که پایتخت آن ابوظبی است. بدین ترتیب مرکز تجارت و گردشگری این کشور (دوبی) از پایتخت سیاسی آن جداست. این امارت‌ها بعد از استقلال از بریتانیا - در دوم دسامبر ۱۹۷۱ میلادی - شکل گرفتند. مساحت این کشور ۸۳ هزار و ۶۰۰ کیلومتر مربع (معادل پنج درصد مساحت ایران) است که از این لحاظ در رده‌ی ۱۱۵ دنیا قرار می‌گیرد. همچنین حدود ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد که تقریباً یک‌سوم آن اماراتی اصیل و دوسوم آن مهاجر و کارگر از سایر کشورها هستند.

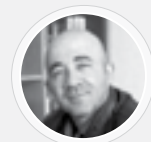
امروز دوبی دیگر به درآمدهای نفتی نیازی ندارد. درآمد دوبی را به تفکیک می‌توان چنین برشمرد: این شهر از نظر تجارت دریایی ۲۰ میلیارد دلار درآمد و ۱۵ میلیون نفر جهانگرد با درآمد ۳۰ میلیارد دلار دارد و همچنین درآمد ۲۷ میلیارد دلاری از فرودگاه بین‌المللی دوبی نیز دارد که درآمد آن جمعا به عدد ۷۷ میلیارد دلار می‌رسد. (درحالی‌که کل درآمد فروش نفت و گاز ایران در سال ۲۰۱۸ با ۸۳ میلیون نفر جمعیت و مساحتی ۲۰ برابر کشور امارات برابر ۶۰ میلیارد دلار، در سال ۲۰۱۹ برابر ۴۱ میلیارد دلار و در سال ۲۰۲۰ فقط هشت میلیارد دلار بوده است!) دوبی با داشتن حدود ۶۰۰ هتل مجلل و بیش از ۸۰ هزار اتاق، به یکی از ارکان اقتصاد این امیرنشین تبدیل شده و بخش قابل توجهی از تولیدات ناخالص داخلی امارات را صنعت گردشگری به خود اختصاص داده است. امروزه دوبی با پیشرفتی بسیار سریع و جدیت تمام برای دیده‌شدن در دنیا به‌طور باورنکردنی مورد توجه گردشگران قرار گرفته، به‌طوری‌که در سال ۲۰۰۷ میلادی امارات متحده عربی پربازدیدترین کشور جهان نامیده شده است. امارت دوبی از بین هفت امارت موجود، بیشترین رشد و تحول را شاهد بوده است که همه را مدیون افکار مهندسی بلندپروازانه فردی به نام «شیخ‌محمد بن‌راشد آل مکتوم» است. او در سال ۱۹۹۵ ولیعهد دوبی شد و از همان زمان اعلام کرد که «گردشگری باید محور توسعه امارات باشد نه نفت. در آب و هوای گرم و بیابانی امارات، فقط دوبی را به کمک ابرپروژه‌های مهندسی می‌توان به دنیا شناساند. تکیه بر درآمدهای نفتی، نوشیدن از سراب است.» تفکرات توسعه‌طلبانه او در ابتدا مورد استهزا و تمسخر سایر شیخ‌نشین‌ها و حتی کشورهای عربی و غربی واقع می‌شد ولی به مرور رنگ واقعیت به خود گرفت. تقریباً تمام نمادهای معروف شهری دوبی که در ادامه معرفی خواهند شد، در زمان شیخ‌محمد ساخته شده‌اند. دوبی تا قبل از سال ۱۹۹۵ و قبل از به‌قدرت‌رسیدن شیخ‌محمد، یک شهر کوچک، بیابانی و غیرجذاب بود که ساکنان آن از راه ماهیگیری،

نمادهای دریایی - ۵

چرا هیچ‌یک از شهرهای ساحلی ایران دارای نمادهای شهری فاخر نیستند؟

بررسی نمادهای شهری کشور امارات متحده عربی - دوبی

| محمد مونسان | عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر |

اشاره همه‌ی شهرهای ساحلی بزرگ و مهم دنیا، ازجمله برخی کشورهای کوچک همسایه ایران، بدون استثنا، دارای یک یا چند نماد شهری معروف هستند که به‌عنوان مرکزیت یک مجموعه‌ی تفریحی و گردشگری بزرگ، ایفای نقش کرده و چهره‌ی شهرهای ساحلی را متحول کرده‌اند. متأسفانه هیچ‌یک از شهرهای ساحلی ما نه در شمال و نه در جنوب کشور، دارای سازه‌های فاخر معروف و شناخته‌شده‌ی مهندسی به‌عنوان نماد شهری و جاذبه‌ی گردشگری نیستند. در این‌جا به‌منظور کمک به روشن‌ترشدن ذهن مدیران ارشد و مدیران استان‌های ساحلی کشور، سعی می‌کنیم برخی از این نمادهای معروف را معرفی کنیم. معتقدیم که برای ایجاد تحول در شهرهای ساحلی ایران و کم‌کردن فاصله با کشورهای همسایه، باید دیدگاه‌های مدرن مهندسی در مدیران ایرانی تقویت و دیدگاه‌های سنتی گذشته اصلاح شوند. همچنین برای نشان دادن قابلیت اجرا و امکان‌پذیری چنین طرح‌هایی، ابتدا به بررسی برخی کشورهای کوچک همسایه پرداخته‌ایم که از نظر وسعت، جمعیت و توانایی‌های طراحی و مهندسی در سطح پایین‌تری از ایران قرار دارند. در شماره‌های قبل به نمادهای شهری کشور کویت (شهر ساحلی کویت)، کشور آذربایجان (شهر ساحلی باکو)، کشور گرجستان (شهر ساحلی باتومی) و کشور قطر (شهر ساحلی دوحه) پرداختیم. در این شماره به سراغ کشور امارات متحده عربی (شهر بندری دوبی) می‌رویم.

برج «خلیفه»،
معروف‌ترین نماد شهری
دوبی و بلندترین سازه‌ی
روی زمین

معماران قرار داده است. این طراحی، نه‌تنها از نظر شکل فیزیکی نیروی وارده توسط باد در طبقات آخر را مهار می‌کند، بلکه به ساکنان هر کدام از طبقات، نمایی منحصریه‌فرد و بدون اشراف به سوی سایر واحدها می‌دهد. همچنین استفاده از طاق در نمای برج، نشان‌دهنده الهام‌گرفتن طراحان آن از معماری اسلامی است. برج «خلیفه» از میان جاذبه‌های گردشگری دوبی، مشهورترین آن‌هاست. تماشای شهر از سکوی بازدیدی که در طبقه ۱۲۴ برج قرار دارد، برای اکثر توریست‌ها امری واجب تلقی می‌شود. بالا رفتن توسط آسانسوری بسیار پرسرعت، تجربه‌ی تماشای مناظر صحرا و اقیانوس از سکوی بازدید را به گردشگران هدیه می‌دهد. بازدیدهای شبانه از این برج نیز برای تماشای نورپردازی‌های جذاب شهر از سرگرمی‌های معروف گردشگران در آب و هوای گرم و شرجی امارات است. در اطراف برج «خلیفه»، ساختمان‌های زیادی با حیاط‌ها و بالکن‌های زیبا وجود دارند. تاسیسات آبی بسیاری در اطراف این برج به چشم می‌خورند؛ برای مثال آب‌نمای دوبی که مرتفع‌ترین آب‌نمای جهان محسوب می‌شود و مشابه آب‌نماهای معروف «بلاژیو» در لاس‌وگاس آمریکا ساخته شده است.

برج العرب

«برج العرب» با ۳۲۱ متر ارتفاع، بلندترین هتل دنیا، با یک جزیره مصنوعی و اختصاصی به مساحت دو هزار و ۸۰۰ متر مربع است. این هتل دارای ۶۰ طبقه است که معماری آن برعهده‌ی شرکت آمریکایی «Atkins Middle East» بوده. ستون‌بندی این هتل تا ۴۰ متر زیر دریاست. «برج العرب» بزرگ‌تر از برج ایفل

«برج العرب»، دومین
نماد معروف شهر دوبی

است و تنها ۶۰ متر از Empire State Building در آمریکا کوتاه‌تر است. این هتل به‌نحوی طراحی شده که یادآور بادبان یک کشتی در باد باشد و در شب‌ها با نورپردازی فوق‌العاده‌ای که دارد، دیدنی‌تر می‌شود. «برج العرب» که از هر طرف به آن نگاه کنید شکل متفاوتی خواهد داشت، یکی از گران‌ترین هتل‌های دنیا محسوب می‌شود و دارای سوئیت‌های بسیار لوکسی است که مهمانان بابت اقامت در آن‌ها باید شبی بیش از ۱۵ هزار دلار پرداخت کنند و ارزان‌ترین اتاق آن شبی هزار و ۶۰۰ دلار است و هزینه‌ی سرو یک وعده غذا در آن کمتر از ۲۵۰ دلار نیست. کوچک‌ترین اتاق هتل ۱۶۹ متر مربع و بزرگ‌ترین اتاق آن ۷۸۰ متر مربع مساحت دارد. رقم دقیق هزینه‌شده برای ساختمان بنا مشخص نیست، اما گمان می‌رود بیش از یک میلیارد دلار آمریکا باشد. صاحبان هتل آن را هفت‌ستاره می‌خوانند، اما واقعیت این است که بیشتر سازمان‌های رتبه‌دهنده تنها تا پنج‌ستاره به آن رتبه می‌دهند. هفت طبقه از این هتل

رستوران «المنتها» در داخل فویل در ارتفاع ۲۰۰ متری

فضای داخل رستوران «المنتها» با دیدی زیبا بر کل شهر دوبی

رستوران «المحاره» در طبقات زیرین «برج العرب»

نمایی از اقیانوس در رستوران «المحاره»

تونل زیرآبی و مرتبط به رستوران «المحاره»

به‌صورت آکواریوم در زیر دریا قرار دارد. یکی از رستوران‌های آن به نام «المنتها»ست که در ارتفاع ۲۰۰ متری در داخل یک سازه‌ی فویل‌مانند (شبیه بال هواپیما) واقع شده و منظره‌ای از دوبی را به نمایش می‌گذارد و توسط یک پایه از هر دو طرف دکل محافظت می‌شود. دسترسی به این رستوران با یک آسانسور شیشه‌ای ممکن است. این سازه عظیم که به‌صورت سازه‌ای مجزا به بدنه‌ی هتل متصل شده، در اصل برای کنترل ارتعاشات و گردابه‌های ناشی از وزش باد در ارتفاع بالا طراحی شده و سپس تلاش شده است از فضای داخل این سازه برای یک رستوران مجلل استفاده شود. رستوران دیگر این برج، رستوران زیرآبی «المحاره» (به معنی صدف) است که دسترسی

به آن توسط یک تونل زیرآبی امکان‌پذیر است و آکواریوم‌های زیبایی را به نمایش می‌گذارد. این آکواریوم‌ها دربرگیرنده‌ی بیش از یک میلیون لیتر آب است. شیشه‌ی آکواریوم از اکریلیک ساخته شده که حدود ۱۸ سانتی‌متر ضخامت دارد. این رستوران در میان ۱۰ رستوران برتر دنیا قرار دارد.

قاب طلایی دوبی (Golden Dubai Frame)

«قاب طلایی دوبی»، جدیدترین آسمان‌خراش این شهر است که در منطقه‌ی «زعبیل» جای گرفته است. این آسمان‌خراش به شکل یک قاب عکس طراحی شده و روکشی طلایی‌رنگ از جنس استیل دارد و به‌عنوان بزرگ‌ترین قاب عکس دنیا شناخته می‌شود. زمینه‌ی پشت این قاب عکس به سمت آسمان خراش‌های دوبی است که تداعی‌کننده‌ی چهره‌ی دوبی پیشرفته و خاطره‌انگیزبودن سفر به این کشور است. نمای دیگر این قاب نشان‌دهنده‌ی تصویر قدیم دوبی است که بیابانی و غیرمدرن است. این قاب در آن واحد، دو تصویر متفاوت از دوبی ارائه می‌کند. در سال ۲۰۰۹، برای طراحی یک نماد شهری مرتفع و جدید برای دوبی، یک مسابقه‌ی طراحی برگزار و ۹۲۶ پیشنهاد در آن ارائه شد که درنهایت، طراح هلندی شرکت «ThyssenKrupp»، برنده مسابقه طراحی شد که جایزه ۱۰۰ هزار دلاری مسابقه را دریافت کرد. در واقع تمام نمادهای معروف دوبی از طریق فراخوان برگزاری یک مسابقه بزرگ طراحی در سطح دنیا طراحی شده و بهترین، جذاب‌ترین، جدیدترین و مقاوم‌ترین ایده‌ها برنده شده‌اند. این قاب دارای ارتفاع ۱۵۰ متر و عرض ۹۵ متر است و برای ساخت آن ۶۰ میلیون دلار هزینه شده و یکی از ارزان‌ترین نمادهای دوبی است. ساخت این نماد شهری، پنج سال (از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸) طول کشیده است.

جزیره‌های «نخل» دوبی

جزیره‌های نخل (Palm Islands) سه مجمع‌الجزایر ساخت بشر هستند که در شهردوبی و در آب‌های خلیج فارس قرار دارند. این سه جزیره که در شمالیل درخت نخل ساخته شده‌اند، نخل «جمیرا»، نخل «دیره» و نخل «جبل‌علی» نام دارند. کاربرد این جزایر مسکونی، سرگرمی و تجاری است. با تکمیل این پروژه، ۵۲۰ کیلومتر به خط ساحلی دوبی اضافه خواهد شد و بیش از ۱۰۰ هتل لوکس، ۱۰ هزار ویلا، لوکس ساحلی، پنج هزار آپارتمان و همچنین ده‌ها پارک آبی، مارینا، رستوران، مرکز خرید، امکانات تفریحی و ورزشی، اسپا، سینما و مراکز ویژه غواصی را به وجود می‌آورد. علت اصلی گرایش امارات به سمت ساخت جزایر

«قاب طلایی» دوبی،
جدیدترین نماد این شهر

این نقشه ، طرح نهایی جزایر شیخ‌نشین دوبی است. سه نخل «دیره» ، «جمیرا» و «جبل‌علی» به ترتیب از بالا به پایین در نقشه قابل ملاحظه هستند . علاوه بر آن ، مجمع‌الجزایر «عالم» ، «جهان» و «دوبی‌واترفرونت» نیز در بالا مشخص است.

ویلاهای مستقر بر روی نخل «جمیرا»

جزیره نخل «جمیرا» ، یک نماد شهری در دوبی که از آسمان پیداست

شاخه‌های جزیره «نخل» دوبی دارای ۸۶۰ ویلای مجلل برای ثروتمندترین مردم دنیاست که با فروش ۳۰ درصد این ویلاها ، کل هزینه ساخت این جزیره مسترد شده است

نخل «دیره» ، بزرگ‌ترین جزیره «نخل» دوبی ، دارای ۴۱ شاخه است که یک میلیون نفر را در خود جای خواهد داد

مصنوعی ، طول اندک خط ساحلی این کشور است.

نخل جمیرا دارای ۱۷ شاخه‌ی عظیم است که توسط یک حصار ۱۲ کیلومتری حفاظت می‌شود. ساخت این جزیره در سال ۲۰۰۱ آغاز شد و در سال ۲۰۰۸ به پایان رسید. مساحت این جزیره پنج در پنج کیلومتر است و دارای ۸۶۰ ویلای ساحلی است که با فروش ۳۰ درصد این ویلاها، کل هزینه ساخت جزیره مسترد شده است. مونوریل نخل جمیرا با طول ۵/۴ کیلومتر و ظرفیت حمل دوتا سه هزار مسافر در روز در اواسط سال ۲۰۰۹ افتتاح شد. نخل دیره (Palm Deira) یکی دیگر از سه جزیره‌ی نخل شهر دوبی است. این نخل بزرگ‌ترین مجمع‌الجزایر از مجموعه جزیره‌های نخلی دوبی است و بیش از هشت هزار ویلای مسکونی و لوکس بر روی آن ساخته خواهد شد که هر کدام دسترسی اختصاصی به ساحل خواهند داشت. ساخت نخل دیره از سال ۲۰۰۴ آغاز شد و برنامه‌ریزی شده بود که تا سال ۲۰۱۵ به اتمام برسد، اما با وقوع بحران مالی، ساخت آن تا به امروز نیز ادامه دارد. این نخل دارای ۴۱ شاخه و هشت برابر نخل جمیرا و پنج برابر نخل جبل علی است و در صورت تکمیل، یک میلیون نفر را در خود جای خواهد داد. طول این جزیره ۱۴ کیلومتر، عرض آن ۸/۵ کیلومتر و مساحت آن نیز ۸۰ کیلومتر مربع است. نخل دیره در کورنیش دیره در بخشی از آب که دارای شش متر عمق است، ساخته می‌شود و تا عمق ۲۲ متری خلیج فارس ادامه می‌یابد.

موزه «آینده» (Museum of the Future)

«آینده»، موزه‌ای با ارتفاع ۸۷ متر در هفت طبقه است که به شکل چشم طراحی شده و نوشته‌های نستعلیق عربی بر روی آن خودنمایی می‌کند. این موزه قرار بوده در سال ۲۰۲۰ افتتاح شود. این بنا آخرین و بزرگ‌ترین پروژه‌ای است که افق شهری دوبی را زینت خواهد داد. موزه «آینده» با روشی از فولاد ضد زنگ پوشیده شده است و آن را با هنر خطاطی عربی، تزیین کرده‌اند. این موزه قرار است محلی برای اکتشاف در بزرگ‌ترین چالش‌ها و فناوری‌هایی باشد که دنیای آینده را شکل می‌دهد؛ از روند تغییرات آب و هوا گرفته تا پیشرفت‌های غیرمنتظره در پزشکی. سه طبقه از هفت طبقه این موزه، تجربه‌ای منحصربه‌فرد برای بازدیدکنندگان خواهد داشت، به‌نحوی که در این موزه، آن‌ها تجربه‌ای تئاتری و نمایشی خواهند داشت نه تجربه‌ی یک موزه عادی و نمایشگاه پشت شیشه‌ای. مدیر اجرایی این مجموعه تاکید می‌کند که این موزه یکی از بهترین نمونه‌ی بناهای دوستدار طبیعت است. انرژی مورد نیاز بنای موزه از طریق انرژی خورشیدی تامین می‌شود و امکاناتی برای شارژ ماشین‌های الکتریکی دارد. این ویژگی، یعنی دوستدار طبیعت‌بودن این مجموعه، حتی در غذاهای سروشده در رستوران آن نیز مورد توجه قرار گرفته است. «کیلا» (شرکت سازنده‌ی آن) از ابزارهای پیشرفته و دقیق مدل‌سازی برای طراحی این سازه‌ی منحصربه‌فرد و خمیده استفاده کرده؛

نمای فوقانی موزه «آینده»

سازه‌ای که از هزاران مثلث فولادی به‌هم‌پیوسته ساخته شده است. این شرکت از ابزارهای ماشینی و کنترل کامپیوتری برای بریدن بیش از هزار قطعه استفاده کرده است که وظیفه‌ی پشتیبانی از سیستم فایبرگلاس و فولادی نمای سازه را بر عهده دارند. طراح «آینده» معتقد است که این موزه، پتانسیل آن را دارد که به یک بنای نمادین در کل دنیا تبدیل شود.

کانال‌های مصنوعی آب

یکی از پروژه‌های بزرگ مهندسی که در دوبی اجرا شده و منجر به تغییر چهره شهر شده است، حفر کانال‌های مصنوعی آب است. طبیعتا در آب و هوای گرم و بیابانی دوبی، رودخانه‌های پرآب طبیعی وجود ندارد، پس نمی‌توان در آن یک معماری مناسب و جذاب را ایجاد کرد. مسئولان دوبی برای حل این مشکل از مزیت مجاورت با دریا استفاده کرده و با حفر کانال‌های عریض آب، جلوه خاصی به شهر بخشیده‌اند. در طرفین این کانال‌ها انبوهی از مراکز خرید، برج‌ها، هتل‌ها، مراکز تفریحی، پارک‌ها و ماریناها ایجاد شده است. منظره‌ی رو به آب در منازل و هتل‌ها، یک مزیت ویژه محسوب می‌شود و این سبب می‌شود که قیمت زمین در طرفین این کانال‌ها بسیار گران باشد. کانال‌های مصنوعی آب دوبی که در نقاط مختلف سواحل پراکنده شده‌اند، دارای طولی بیش از ۴۰ کیلومتر بوده و عرض آن‌ها نیز در نقاط مختلف، متفاوت است که از ۲۵۰ متر تا ۹۰۰ متر تغییر می‌کند. برای جلوگیری از ساکن شدن آب داخل کانال و جلوگیری از گندیدگی آن، آب داخل کانال از یک سوی دریا وارد شده و از سوی دیگر خارج می‌شود و برخی پمپ‌های بزرگ و قدرتمند، این چرخش را تسهیل می‌کنند. همچنین برای افزایش جذابیت شهری، «خور» دوبی (Dubai Creek) نیز لایروبی شده و عمق آب به پایین‌تر از سطح آب دریا رسیده است و باعث شده که آب دریا به‌طور هیدرواستاتیکی در داخل خور جاری و علاوه بر افزایش زیبایی خورها، باعث تمرکز بیشتر جمعیت در اطراف آن شود. هم‌اکنون در تمام مسیر خور دوبی و کانال‌های مصنوعی آب، امکان قایقرانی و تردد با اتوبوس‌های دریایی وجود دارد و مجموعا چهره این شهر را شبیه به شهر «ونیز» ایتالیا و شهرهای پرآب اروپایی کرده است. یکی دیگر از مزایای این کانال‌ها این است که در آب و هوای گرم و شرجی این مناطق، امکان «گردشگری شبانه» فراهم می‌شود؛ چراکه در این مناطق در برخی فصول به دلیل گرمای شدید هوا، مردم عموما بعدازظهر و شب برای تفریح از منزل خارج می‌شوند و اطراف این کانال‌ها محلی ایدئال برای رونق گردشگری در شب است. در بسیاری از شهرهای ساحلی ایران، خورهایی برای هدایت فاضلاب و پسماندهای شهری به سمت دریا ساخته شده‌اند که به دلیل بی‌توجهی شهروندان و مسئولان، عموما کثیف و

موزه «آینده» یک سازه

عظیم مهندسی و محلی

برای تجمع مخترعان و

دانشمندان جهان خواهد

بود

مناطق تفریحی اطراف «کانال‌های مصنوعی آب» در دوبی

«خور» دوبی ، که با انجام لایروبی ، امکان قایقرانی در آن فراهم شده است

دو طرف «کانال‌های آب» دوبی، محلی جذاب برای تمرکز جمعیت و گردشگری دریایی است

«سالن اپرای» دوبی (Dubai Opera)

این سازه‌ی مدرن دارای سآلنی با ظرفیت دو هزار صندلی است که شبیه به انحنای لنج‌های سنتی طراحی شده است. این سازه، شیشه‌های سرتاسری بلندی دارد و یکی از نمادهای زیبای معماری مدرن دوبی به شمار می‌رود. محیط باز اطراف این سالن در برخی فصول، محل اجرای موزیک‌های محلی و ملی از کشورهای مختلف و اجرای تئاترهای خیابانی است.

«سالن اُپرای» دوبی، که شبیه سینه و بدنه‌ی کشتی‌های سنتی عربی ساخته شده است

«برج Capital Gate»

این برج خمیده با معماری خاصی که دارد، تحسین هر گردشگر و هر طراح معماری را برمی‌انگیزد. این سازه دارای ارتفاع

۱۶۰ متری بوده و ساخت آن از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ به طول انجامیده است. این برج معروف ۳۵ طبقه‌ای، دارای کاربری هتل و مرکز تجاری بوده که در مساحتی برابر ۵۳ هزار متر مربع ساخته شده است.

هتل «آتلانتیس»

این هتل دارای یک‌هزار و ۵۳۹ اتاق در ۲۲ طبقه است و ۹۳ مترارتفاع دارد. این معماری در دنیا نظیر ندارد. هتل آتلانتیس در گوشه‌ای از نخل جمیرا واقع شده و به‌خاطر داشتن ساحل شنی اختصاصی، آکواریوم زیبای زیر آب، امکان شناکردن با دلفین‌ها و پارک آبی اختصاصی، میان گردشگران این شهر بسیار محبوب است. معماری این هتل برگرفته از معماری بناهای اسلامی و مساجد است.

هتل آتلانتیس

پارک «میراکل» (Miracle Garden)

این پارک با شهرت جهانی، کلکسیونِ از زیباترین گل‌های رنگارنگ را فراهم آورده و یک هواپیمای مسافربری از رده‌خارج در کنار پارک وجود دارد که با گل‌هایی متنوع تزئین شده است. تصاویر ویایی از فضای داخل این پارک، جاذبه و شهرت منحصربه‌فردی را برای دوبی به ارمغان آورده است. این پارک که به دلیل جلوگیری از شیوع ویروس کرونا تعطیل شده بود، ماه گذشته فعالیت خود را از سر گرفت.

مواردی که ذکر شد، تنها چند نمونه‌ی معدود از ده‌ها جاذبه گردشگری دوبی است که امروزه به‌عنوان نمادهای این شهر شناخته می‌شوند. در زیر به برخی از طرح‌های فاخر و جاه‌طلبانه دوبی اشاره می‌کنیم.

طرح‌های آینده

دوبی همواره به دنبال این بوده است که با اجرای شگفت‌انگیزترین پروژه‌های مهندسی به کمک شرکت‌های آمریکایی و اروپایی، نگاه‌های گردشگران خارجی را به سمت خود جلب کند. آن‌ها به جای تکیه بر آثار باستانی و طبیعت زیبا، در ۲۵ سال گذشته، سعی کرده‌اند به کمک خلاقیت‌های مهندسی، جاذبه‌های جدید ایجاد کنند. بدون شک این کشور در این حوزه

بسیار موفق عمل کرده است، به‌طوری که در سال ۲۰۱۹ به ۱۶/۷ میلیون گردشگر خدمات ارائه کرده و پیش‌بینی می‌شد که اگر تبعات بیماری کرونا نبود، امارات به راحتی به رکورد ۲۰ میلیون نفر گردشگر در سال می‌رسید و باز هم پربازدیدترین کشور حتی بیشتر از آمریکا، فرانسه و کشورهای باستانی دنیا می‌شد. این وضعیت نشان می‌دهد که علاقه مردم دنیا به دیدن سازه‌های عجیب و جذاب مهندسی بیش از آثار باستانی و طبیعت زیباست؛ چراکه امارات نه آثار باستانی قابل توجهی دارد، نه طبیعت زیبا. به نظر می‌رسد در دنیای امروز، هر کشوری که به حوزه مهندسی و ساخت نمادهای فاخر شهری توجه نداشته باشد و فقط براساس دو عامل آثار باستانی و طبیعت زیبا بخواهد در فکر توسعه‌ی گردشگری باشد، شاید موفقیتی در حوزه گردشگری به دست نیاورد. امارات دارای جمعیت بسیار کمی (حدود ۱۰ میلیون نفر) است که فقط یک‌سوم آن بومی و بقیه مهاجران و کارگرانی از کشورهای دیگر هستند؛ لذا برای ایجاد رونق گردشگری همواره وابسته به گردشگران خارجی هستند. در حوزه خلیج فارس، دو رقیب جدی برای تصاحب این جایگاه در حال تلاش‌اند: کویت و قطر. این دو کشور، همان طور که در شماره‌های قبل توضیح داده شد، سرمایه‌گذاری‌های عظیمی در ساخت نمادهای شهری و سازه‌های فاخر مهندسی با کاربری گردشگری انجام داده‌اند. امارات برای حفظ جایگاه خود مجبور است همواره در تلاش باشد تا جاذبه‌های جدیدتری برای جذب گردشگران ایجاد کند. پس همواره طرح‌های بلندپروازانه‌تری برای آینده در ذهن دارد. آن‌ها تلاش می‌کنند برای سلیقه‌ها و سنین و ملیت‌های مختلف، حداقل برای یک هفته سرگرمی‌های متنوعی ایجاد کنند. نقطه‌ی ضعف امارات این است که نسبت به سایر رقبا از مراکز پرجمعیت کشورهای اطراف خود (مانند عراق و ترکیه) دورتر است و فقط به ایران نزدیک است و گردشگران ثابت ایرانی همواره یکی از عوامل رونق امارات بوده‌اند. صد حیف که کشور وسیع و توانمند ایران، با وجود موقعیت جغرافیایی بسیار بهتر نسبت به کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس، هرگز در این دور رقابت حضور نداشته و صاحب جایگاهی هم نیست. با وجود چهره فقیرانه و غیرجذاب شهرهای ساحلی جنوب ایران، هر ساله میلیون‌ها دلار ارز ایرانی در امارات خرج می‌شود. هدف‌گذاری اماراتی‌ها برای جذب گردشگران هندی و چینی نیز بسیار موفق بوده که این موفقیت بر اساس مطالعه‌ی جامعه‌شناسانه و روانشناسانه‌ی سلایق هندی‌ها و چینی‌ها به دست آمده است. برخی طرح‌های آینده امارات برای تثبیت جایگاه خود عبارتند از:

«چشم دوبی»، بزرگ‌ترین چرخ‌وفلک جهان

وقتی صحبت از ساخت‌وساز در دوبی به میان می‌آید، همیشه باید به دنبال رکوردزدن آن سازه باشیم. «عین دوبی» یا همان «چشم دوبی» با ارتفاع بیش از ۲۵۰ متر، بلندتر از چرخ‌وفلک لاس‌وگاس آمریکا (با ارتفاع ۱۶۷ متر) و چرخ‌وفلک «چشم لندن» (با ارتفاع ۱۳۵ متر) است. این چرخ‌وفلک ظرفیت هزار و ۴۰۰ مسافر را دارد که در ۴۸ اتاقک جای داده می‌شوند. این اتاقک‌ها توسط شرکت «هیوندای» کره طراحی و ساخته شده‌اند و فضای داخل آن‌ها طوری طراحی شده که گردشگران بتوانند چشم‌اندازی زیبا و کامل از آسمان‌خراش‌های این شهر را مشاهده کنند. تمامی این اتاقک‌ها دارای تهویه هوا هستند. علاوه بر این‌ها، در ساخت این چرخ‌وفلک از ۹ هزار تن آهن استفاده شده که این میزان بیش از آن چیزی است که در برج ایفل به کار رفته است. وزن آن نیز بیش از وزن هشت قرونند «ایرباس A۳۸۰» خواهد بود. ساخت «چشم دوبی» در سال ۲۰۱۳ آغاز شده و در برآوردهای اولیه قرار بود تا سال ۲۰۱۵ تکمیل شود، اما به سال ۲۰۲۱ موکول شده است.

«عین دوبی»، بلندترین چرخ‌وفلکِ دنیا

برج «ماه»

این برج به شکل کلی ماه طراحی شده و دارای ۳۳ طبقه است. این نوع از معماری در دنیا نظیر ندارد. این برج، به برج «سبز» و «دوستدار محیط زیست» معروف است و برق آن به‌طور کامل به‌وسیله‌ی انرژی خورشیدی و امواج و جزرو مد تأمین خواهد شد.

برج «ماه»، طرحی برای آینده

بلندترین برج جهان در آینده

دوبی در حال برنامه‌ریزی برای اجرای بلندترین برج جهان است که حتی از برج «خلیفه» نیز بلندتر باشد. علت این تلاش دوبی برای شکستن رکورد خود این است که کویتی‌ها نیز به کمک چینی‌ها در حال برنامه‌ریزی برای شکستن رکورد ارتفاع ۸۲۸ متری برج «خلیفه» هستند و اماراتی‌ها نمی‌خواهند این رکورد را از دست بدهند. از این رو هیچ‌کدام ارتفاع برج در دست طراحی خود را اعلام نکرده‌اند. |

برج در دست بررسی برای ثبت رکورد بلندترین برج جهان

